

עירובין עח: (המשנה) עד עט: (המשנה)

ביאורי מושגים
מחיצות המגיעות לתקרה - בגמרא מוזכרת מח' האמוראים האם מחיצות שאינן מגיעות לתקרת הבית נחשבות מחיצות (מחלוקתם של ר' חייא ור' שמעון ברבי). המחלוקת היא רק לגבי מחיצות ארעיות. מחיצות קבע כולם מודים שנחשבות גם אם הן לא מגיעות לתקרה.

המשנה

תעלה ברוחב 4 טפחים ובעומק 10 טפחים המפרידה בין חצרות:

כשהחריץ ריק או מלא בקש ותבן: נחשבות 2 חצרות.

כשהחריץ מלא באדמה או בחצץ: נחשבות חצר אחת.

כשקרב ברוחב 4 טפחים מחבר בין החצרות: מעמד החצר תלוי ברצונן (רצו מערבים יחד, רצו מערבים לחוד).

קרב ברוחב 4 טפחים המחבר בין מרפסות: מועיל לחברם.

אם הפער בין המרפסות גדול מ3 טפחים (בין אם הפער הוא בגובה ובין אם הוא ברוחב) - הקרב לא מועיל.

תבן המשמש כמחיצה - מועיל.

תבן הסותם חור - אינו מועיל אא"כ ביטלו.

קושיה: במשנה באהלות ראינו שעפר לא מועיל?

תשובות:

א. זוהי מח' תנאים (משנתינו כר' יוסי).

ב. עקרונית עפר לא חוצץ (כמו באהלות) אלא שלגבי שבת כיוון שהעפר מוקצה לא יפנו אותו.

ג. סתימת בית (המשנה באהלות) - עתידים לפנות ולכן אינו חוצץ.

סתימת תעלה (המשנה שלנו) - לא עתידים לפנות ולכן חוצץ.

משנה

מחיצה מתבן שבין שתי חצרות

אם היא גבוהה 10 טפחים - נחשבות שתי חצרות.

מותר לאכול מהתבן בשבת - ואם הגובה יתמעט הן יחשבו כחצר אחת.

מחיצה הנמצאת בחוץ - מותר להאכיל בהמה רק כשמוביל אותה בעקיפין (מונע ממנה גישה למקומות אחרים).

מחיצה הנמצאת בבית - מותר לקחת ממנה בצורה חופשית (כיוון שאם תתמעט ישימו לב מיד).

ברייתא

בית המפריד בין שתי חצרות שבאמצעיתו יש מחיצה מתבן:

כל עוד המחיצה קיימת - החצרות נחשבות 2 רשויות.

התמעטה המחיצה - החצרות נחשבות רשות אחת. וניתן להתירם ע"י נעילת הדלת וביטול רשות.

מקום הנמצא על גבול שני תחומי שבת בו יש ערמה של תבן: ניתן לקחת חופשי מהערימה.

נעילת דלת וביטול רשות:

אפשרות א': ניתן להסתפק באחד משניהם.

אפשרות ב': עקרונית מספיק ביטול, אולם חכמים תיקנו שגם ינעל את הדלת.

החידוש הוא לשיטת ר"ע הסובר שתחומין זהו איסור תורה ובכל זאת לא חושש שאגב לקיחת התבן יבואו לצאת מהתחום.